

Terveydenhuollon erikoisalan etapit

ALKUVAIHEEN ERIKOISTUVA	EDISTYNYT ERIKOISTUVA	ERIKOISLÄÄKÄRI	ERITYINEN OSAAMINEN
1. Väestön terveydentilan ja terveystarpeiden arviointi			
Tietää terveyteen vaikuttavia tekijöitä sekä niihin vuorovaikutuksessa olevia yhteiskunnallisia tekijöitä (determinants of health).	Tuntee terveyteen vaikuttavat tekijät, terveyserojen syyt, terveyden, sairauden ja niihin vuorovaikutuksessa olevan yhteiskunnan kehityssuunnat.	Tuntee terveyteen vaikuttavat tekijät, terveyserojen syyt, terveyden, sairauden ja niihin vuorovaikutuksessa olevan yhteiskunnan kehityssuunnat sekä ymmärtää niiden vaikutukset omaan toimintaympäristöönsä.	Osaa analysoida terveyteen vaikuttavia tekijöitä ja niiden pohjalta muodostaa terveystarpeita.
Tietää alueen sosioekonomisen väestörakenteen merkityksen terveystarpeiden tarpeessa.	Tuntee alueen väestön terveyden ja hyvinvoinnin nykytilaa ja hyvinvointisuunnitelman.	Tuntee väestön ja eri väestöryhmien terveydentilan ja sen kehityksen, ja tärkeimpien kansansairauksien epidemiologian.	Tuntee hyvinvointialueiden rahoituskriteerinä toimivan sote-palvelutarvekertoimen sekä muut rahoituskriteerit.
Tietää epidemiologisia, tilastotieteellisiä ja terveydentilan mittaamisen menetelmiä.	Tuntee epidemiologisia, tilastotieteellisiä ja terveydentilan mittaamisen menetelmiä ja osaa käyttää niitä.	Tuntee epidemiologisia, tilastotieteellisiä ja terveydentilan mittaamisen menetelmiä ja osaa käyttää niitä terveystarpeiden alueellisen ja sairausröyhmäkohtaisen tarpeen arvioimiseen (health needs assesement).	Tuntee edistyneitä epidemiologisia, tilastotieteellisiä ja terveydentilan mittaamisen menetelmiä ja osaa käyttää monimutkaisia tutkimusasetelmiä ja tilastollisia menetelmiä terveystarpeiden alueellisen ja sairausröyhmäkohtaisen tarpeen arvioimiseen (health needs assesement).
Tietää mistä terveyteen liittyvää rekisteritieto on löydettävissä ja osaa hakea terveyttä koskevia perustietoja.	Tuntee joitakin terveyttä koskevia rekistereitä ja tietojärjestelmiä ja osaa hakea niistä tietoa sairastavuudesta ja hyvinvoinnista.	Tuntee terveyttä koskevat rekisterit ja tietojärjestelmät ja osaa käyttää niitä väestön terveydentilan arvioinnissa tavallisia tilasto-ohjelmia ja analyysityökaluja hyödyntäen.	Tuntee terveyttä koskevat rekisterit ja tietojärjestelmät ja osaa käyttää niitä väestön terveydentilan arvioinnissa monimutkaisia tilasto-ohjelmia ja analyysityökaluja hyödyntäen.
Tietää, miten selvittää väestön terveyttä, terveystarpeita ja palveluiden saatavuutta.	Osaa selvittää väestön terveyttä, terveystarpeita ja palveluiden saatavuutta.	Osaa selvittää väestön terveyttä, terveystarpeita ja palveluiden saatavuutta ja kysyntää sekä niihin vaikuttavia tekijöitä.	Pystyy kehittämään palveluiden saatavuutta väestön terveystarpeiden pohjalta.
ALKUVAIHEEN ERIKOISTUVA	EDISTYNYT ERIKOISTUVA	ERIKOISLÄÄKÄRI	ERITYINEN OSAAMINEN
2. Terveyden edistäminen ja ehkäisevä terveydenhuolto			
Tietää terveystarpeiden ja terveyden edistämistä selittäviä malleja ja menetelmiä.	Tuntee terveyden edistämisen teorioita, malleja ja menetelmiä sekä ymmärtää näiden merkityksen väestön terveyden edistämässä.	Tuntee terveyden edistämisen teorioita, malleja ja menetelmiä ja osaa hyödyntää niitä terveyden edistämässä yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntatasoilla.	Pystyy soveltamaan terveyden edistämisen teorioita käytännössä ja arvioimaan toteutuksen vaikutuksia.
Tietää keinoja, joilla päästään vaikuttamaan terveyteen yksilö-, yhteisö- ja väestötasolla.	Tuntee keinoja, joilla päästään vaikuttamaan väestön terveyteen yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntatasolla käyttäen terveydenhuollon ja muita yhteiskunnan keinoja.	Tuntee keinoja, joilla päästään vaikuttamaan väestön terveyteen yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntatasolla käyttäen terveydenhuollon ja muita yhteiskunnan keinoja sekä muita hyödyllisiä	Pystyy suunnittelemaan ja toteuttamaan interventioita, joilla terveyseroja voidaan kaventaa.

		vaikutuskanavia sekä osaa arvioida keinoja, joilla terveyseroja voidaan kaventaa.	
<i>Tietää terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn hankkeiden toteutuksen periaatteita.</i>	<i>Tuntee terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn hankkeiden toteutuksen ja arvioinnin periaatteita ja menetelmiä.</i>	Osaa suunnitella, toteuttaa ja arvioida sairauksien ehkäisyn ja terveyden edistämisen hankkeita.	Pystyy suunnittelemaan ja toteuttamaan terveyden edistämisen interventioita.
<i>Tietää prevention neljä tasoa ja ymmärtää niiden väliset erot.</i>	Tuntee kansansairauksien ehkäisyn ja varhaisen toteamisen mahdollisuudet ja menetelmät.	Osaa soveltaa kansansairauksien ehkäisyn ja varhaisen toteamisen mahdollisuuksia ja menetelmät.	Pystyy kehittämään kansansairauksien ehkäisyn ja varhaisen toteamisen menetelmiä.
Tietää ekologian peruskäsitteet, yleisimpien ympäristösaasteiden terveysvaikutukset ja yleisimmät ympäristöaltisteet Suomessa.	Tuntee yleisimpien ympäristösaasteiden terveysvaikutukset ja yleisimmät ympäristöaltisteet Suomessa sekä niihin kansalliset ja kansainväliset kehityssuunnat.	Tuntee ympäristötekijöiden merkityksen yksilön ja väestön terveydelle, ja tietää miten ympäristöuhkiin varaudutaan ja niitä torjutaan.	Pystyy suunnittelemaan ja toteuttamaan ympäristöterveyden ja terveyden suojelun interventioita tai arviointia.
Tietää paikallisten epidemioiden syntymekanismit ja yleisimmät lähteet.	Tuntee paikallisten epidemioiden selvittämisen periaatteet sekä viranomaisten yhteistyön epidemiaselvityksissä.	Edellisten lisäksi tuntee terveysvalvontaa ja terveydensuojelua ohjaavan lainsäädännön sekä viranomaisia koskevat tehtävät terveysvaarojen torjunnassa.	Tuntee muiden kuin paikallisten epidemioiden selvittämisen periaatteet sekä viranomaisten yhteistyön epidemiaselvityksissä.
ALKUVAIHEEN ERIKOISTUVA	EDISTYNYT ERIKOISTUVA	ERIKOISLÄÄKÄRI	ERITYINEN OSAAMINEN
3. Terveyspolitiikka ja palvelujärjestelmä			
Tietää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän pääpiirteissään.	Tuntee sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän ja sen toimintaperiaatteet.	Tuntee sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän ja sen toimintaperiaatteet sekä terveydenhuollon suunnittelu- ja päätöksentekojärjestelmää.	Tuntee muiden EU-maiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmiä ja niiden toimintaperiaatteita.
Tietää terveydenhuollon palvelujärjestelmää koskevia keskeisiä kansallisia rekistereitä.	Tuntee terveydenhuollon palvelujärjestelmää koskevat keskeiset kansalliset rekisterit ja pystyy tulkitsemaan terveydenhuoltoa kuvaavia tietoja.	Tuntee terveydenhuollon palvelujärjestelmää koskevat keskeiset kansalliset rekisterit ja osaa käyttää niitä terveydenhuollon toiminnan arvioinnissa epidemiologian ja tilastotieteen menetelmin.	Tuntee terveydenhuollon palvelujärjestelmää koskevat keskeiset kansalliset rekisterit ja osaa käyttää niitä terveydenhuollon toiminnan arvioinnissa monimutkaisia tilasto-ohjelmia ja analyysityökaluja hyödyntäen.
Tietää, miten hakea keskeiset lait ja säädökset.	Tuntee terveydenhuollon keskeiset lait ja säädökset sekä terveydenhuollon suunnittelu- ja päätöksentekojärjestelmän.	Osaa soveltaa työssään terveydenhuollon keskeisiä lakeja ja säädöksiä osana terveydenhuollon suunnittelu- ja päätöksentekojärjestelmää.	Osallistuu terveydenhuollon keskeisten lakien ja säädösten säädösvalmisteluun ja lainsäädäntöprosessiin.
Tietää terveydenhuollon toimintatapojen perusteena olevan tieteellisen ja toiminnanohjaukseen tarvittavan tiedon karttumisprosessia, tuntee tutkimuksen teon perusteet.	Tuntee terveydenhuoltotutkimuksen ja terveystaloustieteen menetelmiä ja osaa käyttää niitä toimintakäytäntöjen, terveyspalvelujen ja terveydenhuoltojärjestelmien arvioinnissa, vertailussa ja kehittämisessä.	Osaa arvioida eri menetelmiä käyttäen väestön terveyspalvelujen tarvetta, terveydenhuollon toimintaa ja teknologioita sekä terveyspalvelujen vaikuttavuutta ja laatua sekä osaa kriittisesti arvioida, soveltaa ja tarvittaessa tuottaa tutkimus- ja toiminnanohjauksessa tarvittavaa tietoa	Pystyy kehittämään terveydenhuollon toimintaa ja teknologioita sekä terveyspalveluiden vaikuttavuutta ja laatua.

Tietää "Terveys kaikissa politiikoissa" -periaatteen.	Tuntee "Terveys kaikissa politiikoissa" -periaatteen toimeenpanoa ja vaikutuksia yhteiskunnassa eri aikoina.	Tuntee ja osaa käyttää erilaisia terveystaloutta ja terveydenhuollon toimintaan vaikuttamisen keinoja.	Tuntee EU-sääntelyn ja yhteistyön terveystaloutta.
Tietää mitä vaikutusten ennakoarvioinnilla päätöksenteossa tarkoitetaan.	Tuntee vaikutusten ennakoarvioinnin prosessin.	Osallistuu monitieteiseen terveystaloutusten arviointiin analysoimalla ja arvioimalla toimenpiteiden mahdollisia terveystaloutta vaikutuksia kaikille ja haavoittuville ihmisille.	Pystyy kehittämään vaikutusten ennakoarvioinnin laatua.
Tietää mitä terveystaloutta tarkoittaa yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntatasolla ja tunnistaa viestinnän merkityksen terveyden edistämiseksi.	Osaa tuottaa ymmärrettävää terveystaloutta eri kohderyhmille ja eri kanavissa yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntatasolla.	Osaa tuottaa terveystaloutta, jolla vaikutetaan yleiseen mielipiteeseen terveystaloutta kysymyksissä yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntatasolla sekä osaa osallistua keskeisiä sidosryhmiä terveystaloutta tueksi.	Osaa arvioida ja pystyy kehittämään terveystaloutta.
ALKUVAIHEEN ERIKOISTUVA	EDISTYNYT ERIKOISTUVA	ERIKOISLÄÄKÄRI	ERITYINEN OSAAMINEN
4. Hallinto ja johtaminen			
Tietää johtamisen teorioita ja käytäntöjä ja terveystaloutta erityispiirteitä.	Tuntee johtamisen teorioita, käytäntöjä ja soveltaa niitä projektien ja henkilöstön johtamisessa.	Osaa käyttää johtamisen teorioita, käytäntöjä ja välineitä muuttuvassa toimintaympäristössä huomioiden terveydenhuollon erityispiirteet (esim. palveluiden laatu, asiakastyytyvyys, potilas- ja työturvallisuus ja vaikuttavuus).	Osaa kehittää johtamisen käytäntöjä huomioiden terveydenhuollon erityispiirteet.
Tietää terveydenhuollon talouden ja toiminnan erityispiirteet	Tuntee terveydenhuollon toiminnan talouden ja toiminnan ohjausmekanismit.	Osaa suunnitella taloutta ja toimintaa sekä ohjata toimintaa terveydenhuollon toimintayksikössä.	Osaa suunnitella taloutta ja toimintaa sekä ohjata toimintaa hyvinvointialueella, yhteistoiminta-alueella tai kansallisesti.
Tietää periaatteet, joilla suunnitella palvelujärjestelmän kehittämistä, arviointia.	Tuntee menetelmiä, joilla suunnitella ja johtaa yhteisötasoisia ja palvelujärjestelmän kehittämistä, arviointia ja viedä läpi muutoksia monialaisessa organisaatiossa.	Osaa suunnitella ja johtaa yhteisötasoisia ja palvelujärjestelmän kehittämistä, arviointia ja viedä läpi muutoksia monialaisessa organisaatiossa.	Osaa suunnitella ja johtaa yhteisötasoisia ja palvelujärjestelmän kehittämistä, arviointia ja viedä läpi muutoksia hyvinvointialueella, yhteistoiminta-alueella tai kansallisesti.
Tuntee ammattieettiset periaatteet ja osaa toimia niiden mukaisesti.	Osaa toimia ammatillisesti ristiriitatilanteissa ja soveltaa ammattieettisiä periaatteita.	Osaa kehittää työyhteisön toiminta nojautuu Lääkäriliiton eettisiin ohjeisiin perustuen.	
ALKUVAIHEEN ERIKOISTUVA	EDISTYNYT ERIKOISTUVA	ERIKOISLÄÄKÄRI	ERITYINEN OSAAMINEN
5. Oman työn hallinta ja kehittäminen			
Osaa kerätä tietoa systemaattisesti arvioida ja kehittää omaa ammatillista osaamista ja toimintaa.	Osaa systemaattisesti arvioida ja kehittää omaa ammatillista osaamista ja toimintaa.	Osaa systemaattisesti arvioida ja kehittää omaa ammatillista osaamista ja toimintaa sekä reflektoida sitä tavoitteellisesti.	Osa toimia mentorin tai muussa ohjaavassa roolissa.
Osaa toimia kouluttajana.	Osaa toimia alan asiantuntijana, esimiestehtävissä ja kouluttajana.	Osaa toimia alan asiantuntijana, esimiestehtävissä, kouluttajana ja vaikuttajana.	Osaa toimia alan kansainvälisissä tehtävissä asiantuntijana ja kouluttajana.